

УДК621.87

О. Ляшук

(Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя)

ДИНАМІКА ПРОЦЕСУ НАТЯГУВАННЯ КАНАТУ ЛЕБІДКОЮ

Лебідки відносяться до малих засобів механізації різних типів технологічних

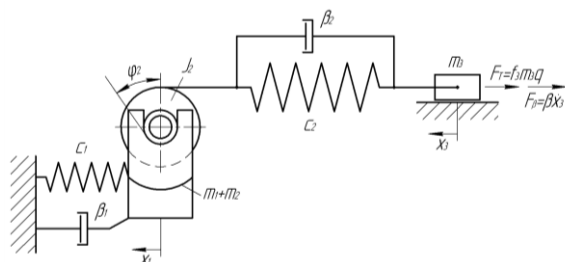

Рис.1 Динамічна модель процесу горизонтального транспортування

процесів. Від правильного вибору і розрахунку цих механізмів залежить їх експлуатаційна надійність і довговічність. Розглянемо процес переміщення вантажу по горизонтальній поверхні за допомогою лебідки (рис.1), установленій на гвинтову опору та обладнаній двигуном змінного струму. Вважатимемо, що кожен з елементів моделі має певну жорсткість та в'язкість, які описуються у вигляді лінійних залежностей від деформацій та швидкостей. На вантаж також діє сила

тертя, яка протидіє рухові. Для аналізу динамічних зусиль, які виникають у системі, запишемо рівняння руху її основних складових частин

$$\begin{aligned} m_3 \ddot{x}_3 &= c_2(x_1 + R\varphi_2 - x_3) + \beta_2(\dot{x}_1 + R\dot{\varphi}_2 - \dot{x}_3) - \beta_3 \dot{x}_3 - m_3 g f_3; \\ (m_1 + m_2) \ddot{x}_1 &= -c_1 x_1 - \frac{T_m}{R} - \beta_1 \dot{x}_1; \\ J_2 \ddot{\varphi}_2 &= -R c_2(x_1 + R\varphi_2 - x_3) - R \beta_2(\dot{x}_1 + R\dot{\varphi}_2 - \dot{x}_3) + T_m. \end{aligned} \quad (1)$$

Привідний механізм обертається за допомогою електричного двигуна змінного струму, зведений обертовий момент якого у робочій зоні номінальної електромеханічної характеристики можна апроксимувати лінійною залежністю виду :

$T_m = T_0 \left(1 - \frac{\dot{\varphi}_2}{\omega_0}\right)$. Розглянемо процес пуску приводу при ослабленому канаті. При такому

пуску електродвигун встигає набрати достатніх обертів, щоб досягти максимальної швидкості. Тоді виникає явище майже ударного навантаження системи. Початкові умови (при $t=0$) матимуть вигляд Динамічні навантаження у канаті складаються із пружних деформацій каната та його в'язкого опору і виражаються залежністю $P_k = c_2(x_1 + R\varphi_2 - x_3) + \beta_2(\dot{x}_1 + R\dot{\varphi}_2 - \dot{x}_3)$. Для розв'язку системи рівнянь з початковими умовами

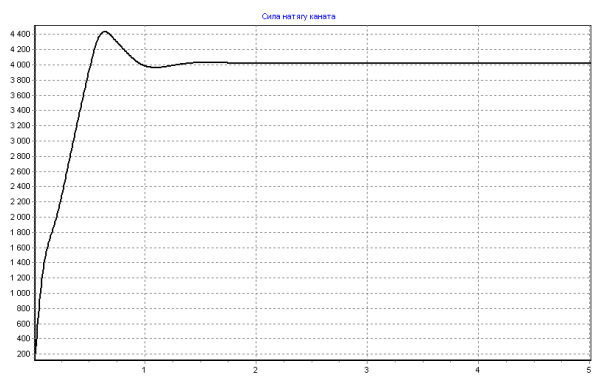
 $P_k, \text{Н}$

Рис. 2 Динамічні зусилля у канаті при пуску привода

доцільно застосувати відомий числовий метод розв'язку систем диференціальних рівнянь Рунге-Кутта. З метою проведення числового аналізу розроблена програма на мові Delphi, отримані графічні залежності наведені на рис. 2.

t,сек